

Ju2019 /00048/LS

Till:
Justitiedepartementet
ju.remissvar@regeringskansliet.se
ju.L5@regeringskansliet.se

Svenska Röda Korsets yttrande över "Aggressionsbrottet i svensk rätt och svensk straffrättslig domsrätt", SOU 2018:87

Sammanfattning av Svenska Röda Korsets synpunkter

- Svenska Röda Korset *tillstyrker* förslagen om att aggressionsbrottet ska kriminaliseras i svensk rätt, straffbestämmelsens utformning, placering, undantagande från preskription, samt namnbytet på lagen bestämmelserna placeras i.
- Svenska Röda Korset lämnar inga synpunkter beträffande utredningens övriga förslag.

Bakgrund och sammanfattning av utredningens förslag och resonemang

Svenska Röda Korset yttrade sig under 2018 över delbetänkandet SOU 2018:33 om aggressionsbrottet och ändringar i Romstadgan. Den nu remitterade utredningen är en följd av det betänkandet och föreslår följaktligen att **Sverige ska kriminalisera aggressionsbrottet**. Som utgångspunkt för bedömningen har legat att Sverige, som part i Romstadgan, åtagit sig att verka för att de målsättningar som ligger bakom stadgan ska kunna uppnås, däribland den grundläggande folkrättsliga normen att stater inte får inleda angrepp mot andra stater.

Utredningen föreslår också att en ny ordning med **samlad svensk straffrättslig domsrätt och åtalsförordnande** i allt väsentligt bör baseras på de överväganden som gjordes i två tidigare remitterade utredningar: Internationella brott och svensk jurisdiktion, SOU 2002:98, liksom departementspromemorian Åtalsförordnande enligt 2 kap. brottsbalken, Ds 2014:13.

Svenska Röda Korsets utgångspunkter i dessa frågor

Röda Korset arbetar internationellt och nationellt för att förhindra och lindra mänskligt lidande. Målet är att skydda liv och hälsa och att värna respekten för människovärdet. Vi främjar ömsesidig förståelse och vänskap, samarbete och varaktig fred mellan alla folk. Inom ramen för det uppdraget arbetar Röda Korset bl.a. för att säkerställa respekt för den humanitära rätten och humanitära värderingar och principer. Ett viktigt led i detta arbete är att försöka motverka straffrihet för de allvarligaste internationella brotten. Att Sverige ställer sig bakom och aktivt arbetar mot straffrihet för grova internationella brott är därför helt i linje med Svenska Röda Korsets arbete, och rödakors- och rödahalvmånerörelsens arbete i stort.

Svenska Röda Korsets synpunkter

Det är mot bakgrund av ovannämnda utgångspunkter som Svenska Röda Korset lämnar följande synpunkter.

Svenska Röda Korset ser det som centralt att stater som tillträtt Romstadgan, och dess nu aktuella ändringar, bidrar aktivt och skapar förutsättningar för domstolens arbete. Svenska Röda Korset anser därför, liksom utredningen, att flera viktiga skäl talar för att Sverige bör bidra i arbetet mot straffrihet för grova internationella brott genom att även **nationellt kunna lagföra för aggressionsbrottet**.

ICC:s arbete bygger på att nationell jurisdiktion har företräde framför ICC:s jurisdiktion, och grundförutsättningen *att såväl ICC som enskilda stater har jurisdiktion över de brott som omfattas av stadgan*. En kriminalisering av aggressionsbrottet i svensk rätt är därför en naturlig förlängning av den svenska strävanden att motverka straffrihet för de allvarligaste internationella brotten.

I sammanhanget ser Svenska Röda Korset också tydligt vikten av signalvärdet i en sådan kriminalisering. Att kriminalisera brottet i svensk rätt är ett tydligt sätt att uttrycka stöd för domstolens arbete, men också ett märkbart ställningstagande kring vikten av dessa frågor, och ett led i arbetet med att förebygga aggressionshandlingar – angreppskrig. Svenska Röda Korset ser denna typ av ställningstaganden genom manifestationer i svensk rätt (vid sidan av uttalanden och överenskommelser internationellt) som ett mycket viktigt led i det sammantagna arbetet på området. Sverige är och ska vara ett föregångsland även på hemmaplan när det gäller arbete mot straffrihet. Svenska Röda Korset anser därför att *Sverige bör delta fullt ut i det arbetet och tillstyrker utredningens förslag i avsnitt 6.2.6 att aggressionsbrottet ska kriminaliseras i svensk rätt.*

Svenska Röda Korset har inget att invända mot att straffbestämmelserna om detta brott **placeras i lagen om straff för folkmord, brott mot mänskligheten och krigsförbrytelser**, eller att den **lagens namn ändras till lagen om vissa internationella brott**. Svenska Röda Korset har inte heller några invändningar mot den föreslagna **utformningen av straffbestämmelsen**, vilken ligger mycket nära Romstadgans utformning av brottet. Det förefaller självklart även lämpligt att brottet undantas från **preskription**. Dessa förslag (avsnitt 6.2.6, 6.3, 6.6) tillstyrks därför också.

När det gäller **frågan om domsrätt avseende aggressionsbrottet** har Svenska Röda Korset noterat att de överväganden som gäller jurisdiktion kopplat till övriga brott i Romstadgan inte är fullt ut tillämpbara när det gäller aggressionsbrottet. Frågor av mer politisk karaktär, inklusive säkerhetsaspekter, lyfts i utredningen. Likväl är den centrala frågan i sammanhanget att jurisdiktionsbestämmelserna för aggressionsbrottet *avviker från de för övriga brott i själva Romstadgan*. Svenska Röda Korset har inte anledning att ifrågasätta utredningens förslag (avsnitt 6.6) om att den skilda lösning som valts beträffande jurisdiktion i Romstadgan *återspeglas i svensk rätt*.

Svenska Röda Korset lämnar inga synpunkter beträffande utredningens övriga förslag. Svenska Röda Korset har tidigare yttrat sig över de två utredningar som legat till grund för nuvarande utrednings ställningstaganden beträffande en samlad svensk domsrätt och åtalsförordnande (SOU 2002:98 Internationella brott och svensk jurisdiktion, samt Ds 2014:13 Åtalsförordnande enligt 2 kap. brottsbalken).

SVENSKA RÖDA KORSET

Martin Ärnlov

Generalsekreterare